

Масол Людмила Михайлівна,

кандидат педагогічних наук, науковий керівник і експерт проекту ЮНЕСКО з мистецької освіти в Україні, національний координатор з розвитку інформаційного ресурсу «Обсерваторія мистецької освіти країн-учасників СНД».

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН УРОКІВ МИСТЕЦТВА У 8-МУ КЛАСІ (І семестр)

(до підручника: Масол Л. М. Мистецтво. 8 клас. – Харків : ФОЛІО, 2016. – 240 с.)

№ уроку	Назва теми, (сторінки в підручнику)	Художні твори для сприймання та аналізу-інтерпретації	Творчі практичні завдання з образотворчого мистецтва (варіант за вибором)	Музичні твори для сприймання та аналізу-інтерпретації	Твори для співу (за вибором)	Завдання для самоосвіти (СО), орієнтовні теми мистецьких проєктів (МП)
I семестр						
1–2	Таємниці мистецтва Стародавнього Єгипту (с.10–17).	Піраміди, Великий сфінкс, храми в Луксорі й Карнаку. Скульптура: монументальна і малих форм, рельєфи. Фрески храму Абу-Сімбел із зображенням танцівниць, арфісток та інших музикантів. Прикраси із зображенням священного скарабея (жука з крилами)	1. Намалюй пейзаж із пірамідами, за бажанням застосуй стафаж. <i>Орієнтовні теми:</i> «Караван у пустелі», «Сфінкс – охоронець пірамід» (<i>графітні й кольорові олівці, фломастери, сангіна</i>). 2. Створи ескіз декорації для опери «Аїда», використай зображення деталей давньоєгипетських храмів, колон (<i>графітні й кольорові олівці, фломастери</i>). 3. Групова робота. Об'єднайтеся у «майстерні ювелірів» та створіть ескізи прикрас за єгипетськими мотивами. <i>Орієнтовні теми:</i> «Сонце – володар світу», «Таємничий скарабей», «Чарівний лотос».	Дж. Верді, опера «Аїда»; Марш	А. Побужанська, Кольорова планета	СО: дослідіть особливості жіночого та чоловічого одягу давніх єгиптян.
3–4	Мистецтво античності – колиска європейської цивілізації (с. 18–25)	Парфенон. Рельєф Аполлон, Афіна і дев'ять муз. Колони доричного, іонічного й коринфського ордерів (порівняння). Венера Мілоська; Мірон, Дискобол. Вазопис (чорнофігурний і червонофігурний) різних форм: кратер, лекіф, амфора. Зображення виконавців на кіфарі, лірі	1. Намалюй давньогрецьку вазу, декоровану орнаментом (<i>графітні й кольорові олівці, фломастери, гелева ручка, тоновий папір</i>). 2. Створи ескіз рекламного плаката для туристичної фірми «Запрошуємо до Греції», використай елементи античного мистецтва: архітектури, скульптури, зображень музичних інструментів, театральних масок (<i>матеріали на вибір</i>).	А. Хачатурян, балет «Спартак»: Триумф Риму, Цирк	Л. Горова, Музика звучить	МП: «Античне мистецтво»; індивідуальні підтеми: «Шедеври архітектури», «Антична скульптура – гімн людині», «Міфи про музику й музикантів», «Вазопис», «Одяг греків і римлян»

3–4		Колізей, Пантеон, Триумфальна арка в Римі. Скульптура імператора Августа. Фаюмські портрети. Мозаїки із зображенням виконавців на музичних інструментах: кіфарі, авлосі, гідравлосі	3. Намалюй римський Колізей (графітні олівці, фломастери)			СО: перегляньте фільм «Спартак».
5–6	Памятки мистецтва Північного Причорномор'я і Скіфії (с. 26–35)	Нікопольська скіфська срібна амфора. Зразки скіфського золотарства: пектораль з кургану Товста Могила, гребінь з кургану Солоха, пластилині із зображенням тварин (скіфський «звіриний» стиль) Херсонес Таврійський: античний амфітеатр. Голова Богині Деметри, майстерня художника (розписи зі склепів у Пантікапеї (Керч). Портрет Понтійського царя Мітрідата VI Євпатора. Керамічний посуд, монети, прикраси з Ольвії	1. Створи ілюстрацію до пісні «Ольвія» у вигляді колажу із зображенням фрагментів античних споруд різних ордерів на тлі морського пейзажу (<i>кольоровий папір, графітні олівці, сангіна, різнофактурні матеріали</i>). 2. Створи рельєф в анімалістичному жанрі, за мотивами скіфського «звіриноного стилю» (<i>фольга, пластилін, покриття «металік», лак золотистого або бронзового кольору</i>). Спробуй передати рух тварини. <i>Орієнтовні теми:</i> «Кінь», «Лосеня», «Олень», «Грифон»	<i>С. Прокоф'єв</i> , Скіфська сюїта для симфонічного оркестру (I ч.)	<i>З. Яропуд</i> , Земля моїх батьків; <i>Б. Тенін</i> , Ольвія	СО: у вільний час прочитайте поему-баладу Л. Костенко «Скіфська Одиссея». Підготуйте коротку інформацію про мистецтво скіфів на орієнтовні теми: «Одяг скіфів», «Українська колекція скіфського золотарства»
7–8	Мистецькі перлини Візантії та Київської держави (с. 36–45).	Собор Св. Софії в (Стамбул, Туреччина). Мозаїки церкви Сан-Вітале в.Равенні (Італія). Спасо-Преображенський собор у Чернігові, Успенський собор у Володимирі-Волинському. Мініатюри з Остромирового Євангелія. «Аліпій-іконописець» – гравюра з Києво-Печерського патерика. Ікона «Вишгородська Богоматір». Собор Св. Софії в Києві: фрески, мозаїки. <i>М. Реріх</i> , Скоморохи Скула та Єрошка	1. Виконай замальовку візантійського орнаменту. Поміркуй і запропонуй, як його можна використати в дизайні сучасного одягу та аксесуарів (<i>графітні й кольорові олівці, фломастери</i>). 2. Створи ескіз мозаїки (квіти, птахи тощо) у візантійському стилі для оформлення інтер'єру (<i>кольоровий папір, різнофактурні матеріали, пластилін</i>). 3. Колективна робота. Намалюйте ілюстрації до «Слова о полку Ігоревім» (<i>графітні, кольорові олівці, гелева ручка</i>)	Київський знаменний розспів. <i>К. Стеценко</i> , Всенощна; <i>І. Карабиць</i> , опера-ораторія «Київські фрески»; <i>Ф. Степурко</i> , Духовні твори (на вибір)	<i>О. Богомолець</i> , Давня пісня; <i>І. Шамо</i> , Києве мій	МП: «Художня культура Русі-України»; індивідуальні підтеми: «Синтез мистецтв у храмі», «Чому й коли зникли скоморохи», «Загадки крюкової нотації»
9–10	Романська архітектура. Лицарський кодекс честі (с. 46–55)	Нотр-Дам ля Гранд у Пуатьє, (Франція). Церква Св. Пантелеймона в Галичі. Фреска церкви Св. Климента в Таулі (Іспанія). Ансамбль у Пізі (Італія). Замок Каркасон (Франція), Аккерманська та Хотинська фортеці. <i>В. Карпаччо</i> , Портрет Лицаря. Герби міст України, Європи	1. Створи ескіз герба своєї школи або міста (<i>кольоровий папір, ножиці, клей</i>). 2. Зобрази середньовічний замок-фортецю в романському стилі (<i>графітні, кольорові олівці, вугіль, сангіна, тонований папір</i>). 3. Групова робота. Організуйте «Театральне ательє»: створіть ескізи костюмів для головних персонажів опери «Іоланта», враховуючи особливості одягу, притаманні добі середньовічних лицарів	<i>П. Чайковський</i> , опера «Іоланта» (фрагменти на вибір). <i>С. Прокоф'єв</i> , Танок лицарів з балету «Ромео і Джульєтта»	<i>Французькі народні пісні</i> «Каде Руссель», «Брате Якоб» (французькою, англійською, німецькою мовами)	СО: за бажанням подивіться історичні й пригодницькі фільми, де стародавні фортеці використовували як декорації

11–12	Готика (с. 56–63)	Собор Паризької Богоматері (портал, химери); Реймський собор (Франція); собор у Бургосі (Іспанія); собор Св. Анни у Вільнюсі. Ратуша в Брюгге (Бельгія); Оксфордський університет (Велика Британія). Вітражі капели Сент-Шапель у Парижі. Костьол у Берегове (Закарпатська обл.). Середньовічні мініатюри. Часослов герцога Беррійського	1. Створи ескіз вітража з геометричними або рослинними мотивами для вікна певної форми – круглого, прямокутного або стрільчастого (<i>графітні, кольорові олівці, фломастери</i>). 2. Групова робота. Створи ескіз календаря (кольорові олівці, фломастери, акварель, пензлі, кольоровий папір, клей). За бажанням розробить шрифт з елементами готичного стилю	<i>К. Орф</i> , кантата «Карміна Бурана»; <i>О. Респігі</i> , Сюїта для оркестру «Церковні вітражі»	<i>В. Івасюк</i> , «Мандрівний музика»	СО: дослідіть, у яких літературних і музичних творах, кінофільмах і мультфільмах «персонажем» є готичний собор Європи – Нотр-Дам де Парі.
13–14	Ідеали й образи Ренесансу (с. 64–73)	Собор Санта Марія дель Фьоре у Флоренції та собор Св. Петра в Римі (порівняння). <i>Мікеланджело</i> , П'єта (1499) і П'єта (1550) (порівняння). <i>Давид</i> , <i>Донателло</i> , <i>Вероккіо</i> , <i>Мікеланджело</i> (порівняння). <i>Рафаель Санті</i> , Афіньська школа, Сикстинська Мадонна. <i>С. Ботічеллі</i> , Мадонна Магніфікат. <i>Тіціан</i> , Мадонна з кроликом. <i>Леонардо да Вінчі</i> , Мадонна з квіткою (порівняння). <i>Л. Коста</i> , Концерт	1. Намалюй живописний парний портрет літературних героїв доби Відродження (Ромео і Джульєтта, Дон-Кіхот і Санчо Панса або ін.) (<i>акварель або гуаш, пензлі</i>). 2. Намалюй автопортрет (за бажанням – в інтер'єрі), намагайся передати в ньому свій характер, світ захоплень (<i>графітні олівці, акварель або гуаш, пензлі</i>)	<i>Дж. Палестріна</i> , Меса Папи Марчело	<i>Дж. Каччіні</i> , Ave, Maria; <i>Е. Брілін</i> , Мамині очі	МП: «Титани Відродження». СО: дослідіть творчість одного з титанів Відродження, творчість якого найбільше вразила і зацікавила. Створи презентацію «Портрет митця»
15–16	Шедеври Північного Відродження (с. 74–83)	Підгорецький замок. Каплиця Боїмів, будинок Корнякта у Львові. Ансамбль Львівського братства. Лувр. <i>Ван Ейк</i> , Портрет подружжя Арнольфіні; <i>І.Босх</i> , Концерт у яйці; <i>П. Брейгел Старший</i> , Мисливці на снігу, Фламандські прислів'я; <i>А. Дюрер</i> , Автопортрет; <i>Ян і Хуберт ван Ейкі</i> , Гентський вівтар і <i>Маттіас Грюневальд</i> , Ізенгеймський вівтар (порівняння)	1. Колективна робота. Орієнтуючись на картини Брейгеля Старшого «Фламандські прислів'я», вигадайте символічні сюжети до українських прислів'їв і приказок. Намалюйте серію ілюстрацій і влаштуйте виставку «Енциклопедія народної мудрості». 2. Намалюй зимовий пейзаж, намагаючись відтворити настрої природи (<i>гуаш</i>)	<i>О. Лассо</i> , хори «Луна», «Тік-Так». <i>М. Скорик</i> , Три фантазії для лютні зі Львівської табулатури XVI ст.	<i>О. Лассо</i> , Тік-Так, Луна	СО: за бажанням поцікавтеся, які прислів'я описав у своєму романі «Пантагрюель» французький письменник Франсуа Рабле – сучасник П. Брейгеля Старшого
Перевіряємо свої досягнення						